

## **1 Reactie op voorstel schoolkostenproblematiek en mbo -studentenfonds**

Het verheugt Albeda dat de huidige tijdelijke regeling voor tegemoetkoming in schoolkosten wordt omgezet in een structurele regeling. Wij delen het streven van OCW om iedere jongere ongeacht zijn of haar financiële of persoonlijke situatie de kans te bieden om onderwijs te volgen en daarbij het maximale uit zichzelf te halen.

De afschaffing van de WTOS voor mbo-deelnemers jonger dan 18 jaar had grote gevolgen voor de mogelijkheden van de ouders van onze studenten om te voorzien in de verplichte leermiddelen van hun kinderen; daarmee had de afschaffing ook indirect impact op onze onderwijsteams. De tijdelijke regeling voorziet duidelijk in een behoefte. Sinds de invoering van de tijdelijke regeling in oktober 2016 is deze regeling bekender geworden en maakt het aantal aanvragen van tegemoetkoming en toekenningen een sterke groei door.

Bij de huidige voorstellen over schoolkostenproblematiek van OCW plaatst Albeda enkele kanttekeningen. Deze betreffen

1 A Voorstel verdeling financiële middelen via de lumpsum

1 B Voorstel uitbreiding van regeling voor groepen die onder de regeling tegemoetkoming vallen met een financiële voorziening anders dan voorziening in leermiddelen.

### **1 A Voorstel voor verdeling van budget naar rato van studenten.**

OCW stelt voor het huidige budget van 10 miljoen toe te voegen aan de lumpsum; gevolg van het voorstel is dat het budget verdeeld wordt naar rato van het aantal studenten per school. Dit verdelingsvoorstel staat haaks op de bevindingen in het evaluatierapport *Geld mag geen drempel* zijn dat in opdracht van OCW is geschreven.

In het onderzoek *Geld mag geen drempel* zijn is het eerste jaar van de tijdelijke regeling voor een voorziening voor tegemoetkoming onderwijsbenodigdheden geëvalueerd. In dit rapport staat:

*Gekeken naar de 25 onderwijsgebieden waarin Nederland is opgedeeld, valt op dat er grote regionale verschillen zijn wat betreft het aandeel 16- en 17-jarige mbo'ers uit minimagezinnen. In de Zuidelijke Achterhoek (waar ROC Graafschap College is gevestigd) wonen relatief het minste doelgroep studenten uit minimagezinnen., namelijk 9,2 procent. In Groot-Rijnmond (o.a. Lentiz onderwijsgroep, Zadkine, Albeda College, Grafisch Lyceum Rotterdam) wonen relatief de meest doelgroep studenten uit Minimagezinnen (19,0%). Globaal geldt dat er relatief meer doelgroep studenten wonen in stedelijke gebieden.*

Op basis van interviews en data-analyse schrijven de onderzoekers als aanbeveling over de verdeling van financiële middelen:

*Het budget bij de Tijdelijke regeling is in het studiejaar 2016/2017 verdeeld naar rato van de lumpsum. Uit de analyse van de CBS-microdata weten we echter dat het aandeel minimagezinnen in sommige regio's veel groter is dan in andere regio's. Om kansengelijkheid te bevorderen, verdient het aanbeveling hiermee rekening te houden bij de verdeling van het beschikbare budget.*

Albeda herkent de uitkomsten van dit onderzoek. Bij het Albeda Studentenfonds komen veel aanvragen binnen voor onderwijsbenodigdheden voor mbo'ers onder de 18 jaar van ouders met een laag inkomen. In lijn met de uitkomsten van het onderzoek benadrukt Albeda de noodzaak om bij de verdeling van de financiële middelen conform de uitkomsten van dit onderzoek de middelen te verdelen naar *rato van het verdeling van studenten uit gezinnen met een laag inkomen in een regio en onderwijsinstelling.*

Met de toevoeging aan de regeling dat instellingen op basis van een onbillijkheid van overwegende aard ook andere doelgroepen een tegemoetkoming in de schoolbenodigdheden kunnen bieden (bijvoorbeeld bbl'ers zonder loon) en instellingen regelvrijheid hebben in het intern uitwerken van de uitwerking en interne werkprocessen, lijkt er verder voldoende ruimte voor scholen gecreëerd

om de regeling in te zetten conform de *intentie* van de regeling dat financiële overwegingen van schoolkosten geen belemmerende rol mogen spelen bij het kiezen en volgen van een beroepsopleiding.

In de concepttekst staat onder 8.1.5 onder 3 *Voorts komt een student voor ondersteuning in aanmerking indien de student onvoldoende financiële middelen heeft voor de bekostiging van onderwijsbenodigdheden waarover de student geacht wordt zelf te beschikken*

Albeda wijst de minister erop dat deze zin aanleiding kan geven tot verwachtingen die niet gerealiseerd kunnen worden door de onderwijsinstellingen. Een groot deel van de meerderjarige studenten in de regio Rijnmond heeft onvoldoende financiële middelen om deze onderwijsbenodigdheden aan te kunnen schaffen en leent daarvoor geld bij DUO.

Deze studenten hebben zelf dus geen geld voor de leermiddelen en zouden in aanmerking komen voor een vergoeding.

Het zou de administratieve belasting die al groot is voor het Albeda Studentenfonds verhogen wanneer ook deze jongeren op basis van de wettekst aanvragen indienen bij het Studentenfonds; de middelen zijn zeker onvoldoende voor een dergelijke toename van aanvragen.

Waarbij we ons als school zeker boze en teleurgestelde reacties van de jongeren kunnen voorstellen.

### **1 B Voorstel uitbreiding van regeling voor groepen die onder de regeling tegemoetkoming vallen met een financiële voorziening anders dan voorziening in leermiddelen**

OCW stelt voor de regeling van tegemoetkoming in de schoolkosten uit te breiden met een financiële vergoeding aan studenten die buiten hun schuld (bijvoorbeeld ziekte, zwangerschap )vertraging oplopen en hun maximale periode waarin zij een prestatiebeurs kunnen krijgen hebben opgebruikt.

Albeda kan zich vinden in het streven van de minister om voor jonge moeders of mantelzorgers of anderen die door omstandigheden buiten hun schuld vertraging oplopen de maximale periode van de prestatiebeurs met enkele maanden – afhankelijk van de omstandigheden- te verlengen.

Onderwijsinstellingen zijn echter **niet de organisaties** om een financiële vergoeding aan hun studenten uit te keren. DUO is door OCW aangewezen als instantie om zorg te dragen voor een transparant proces van aanvragen en toekennen van studiefinanciering, Daarmee is er een gelijkheidsbeginsel voor alle mbo studenten, ongeacht in welke regio of bij welke mbo organisatie zij onderwijs volgen. Albeda vindt het fundamenteel onjuist mbo onderwijsorganisaties in de positie van een uitkeringsinstantie te stellen voor een deel van hun studenten.

Albeda stelt voor DUO in het verlengde van hun huidige taken opdracht te geven voor enkele aangewezen doelgroepen de periode van het ontvangen van een prestatiebeurs te verlengen. Desgewenst kunnen zorgcoördinatoren op verzoek van de student de aanvraag mede ondertekenen ter verificatie van de specifieke omstandigheden.

Albeda wijst naast een principiële afwijzing van de positie van uitkeringsinstantie voor een deel van de studenten ook op de extra regeldruk om door iedere school een regeling te laten ontwerpen en een administratieve organisatie op te zetten om maandelijks financiële vergoeding bij studievertraging uit te keren aan een deel van de studenten. Dit terwijl er landelijke is voorzien in een uitvoeringsorganisatie.

### **2 Maatregelen voor de versterking van de positie van zwangere studenten.**

Albeda staat positief tegenover het formeel regelen van een zwangerschaps- en bevallingsverlof voor jonge moeders. De regeling komt in hoofdlijnen overeen met het protocol dat binnen Albeda al wordt gehanteerd en scheidt duidelijkheid naar de studenten en onderwijsteams.

In het mbo worden toekomstig werknemers (en ondernemers) opgeleid. Het protocol bij zwangerschap en bevalling kan zo veel mogelijk een afspiegeling zijn van de wettelijke regelingen voor werknemers omtrent zwangerschap en bevallingsverlof, inclusief enkele geoorloofde verlofdagen voor de eventueel ook schoolgaande partner. Tegelijkertijd vraagt Albeda ruimte om met de student binnen de kaders van deze regelingen flexibel afspraken te kunnen maken over het onderwijstraject. Zoals dat ook tussen werkgever en werknemer kan.

Albeda staat positief tegenover een modernisering van de leerplicht- en kwalificatieplichtwet en RMC regeling zodat bijvoorbeeld absentie vanwege zwangerschap en bevallingsverlof mag worden aangemerkt als geoorloofd verzuim en op die wijze kan worden geregistreerd. Zoals hierboven al aangegeven vindt Albeda dat gedurende het zwangerschap-en bevallingsverlof de studiefinanciering via DUO door kan lopen, en de maximale periode van de prestatiebeurs – indien vertraging optreedt- met deze periode kan worden verlengd door DUO.

### **3 De verplichting tot het meegeven van de mbo-verklaring**

Het meegeven van een mbo-verklaring aan studenten die voortijdig de opleiding staken kan waardevol zijn voor jongeren zowel richting werkgevers als bij een later eventueel hervatten van een opleiding. Daarmee wordt de toegevoegde waarde van het onderwijs dat (nog) niet tot een diploma heeft geleid voor een deel formeel inzichtelijk gemaakt. Albeda staat positief tegenover een wettelijk voorgeschreven format omdat dit de duidelijkheid naar werkgevers vergroot.

Wat de impact is van deze regeling en in hoeverre in een periode van krapte op de arbeidsmarkt deze regeling een extra prikkel vormt om voortijdig de opleiding te verlaten kan Albeda niet voorzien. Veel jongeren hebben financiële problemen en kiezen voor een korte termijn oplossing om fulltime te werken kan dan aantrekkelijk lijken.

In de regeling mist Albeda nog de paragrafen waarin wordt aangegeven op welke wijze in het berekenen van VSV, het rendement en outputbepaling deze afgegeven verklaringen worden betrokken. Albeda dringt erop aan om op korte termijn met de MBO raad tot afspraken te komen om tot een transparante regeling.